

Taka opijska demokracija je s stališča uveljavljanja pritiska še posebej potuhnjena, saj nima locirane avtoritete, ampak so njeni agenti vsi, ki sprejmejo njen program. »Vsi so agenti Matrice,« se spomnim, »vsi so le baterije sistema.« Film *Matrica* ne prikazuje možne prihodnosti, ampak aktualno sedanjost, saj smo že zdaj prisiljeni biti baterija. Izbiramo lahko med neštetimi mesti, na katera nas lahko vstavijo v gosto pleteni potrošniški mreži, ne moremo pa izbirati mesta izven njega. Moramo se ves čas polniti in prazniti - z denarjem. Z delom se priključimo na razne polnilce in se polnimo, s potrošnjo in davki pa se praznimo - vedno znova, vsak dan. Prav veliko več sistem ne pričakuje od nas. Naredil bo vse, da nas ohrani pri obstoju dovolj dolgo, da izčrpa tisti del naše energije, ki ga lahko izrabi, in samo zato bo nekoliko tudi popuščal - baterijam bo dal čas za počitek in razvedrilo, za izpuščanje pare. Načeloma pa ga zanima predvsem čim večji pretok edine pomembne dobrine: denarja.

Nikola Petrovič, *Svoboda baterije*

»Ne opisuj mest, skozi katera so mnogi potovali; to so storili že pred tabo, in to morebiti bolje,« naj bi Matvejeviču svetoval starec, pravi pravcati modrijan z Vzhoda (velika začetnica je avtorjeva). »Varuj se krajev, ki so v lasti vseh, izogibaj se jih.« Opozorilo je še nekajkrat ponovljeno, po svoje pa tudi upoštevano - Matvejevič si Benetk sicer ni dal vzeti, se je pa zaklel, da pošče popolnoma nov, če že ne samosvoj pogled nanje. Da nam famozno Laguno predstavi na drug način. Uboge Benetke! Vse do sedaj je zadoščalo, da se dramatično razlikujejo od katerega koli drugega mesta na tem svetu, od zdaj naprej pa se morajo (seveda Matvejeviču na ljubo) razlikovati tudi od samih sebe. Da bo smola še večja, se je sfingina uganka zastavila ravno v času, ko smo se že navadili, da je Matvejevič neulovljiv, obenem pa karseda privlačen avtor, da je njegova erudicija pravi balzam za dušo in živce. Pa se gospod Nedošlegljivi pusti speljati tako kičastemu patosu, tako poceni dobronamernosti. Preostane le še sreča, da ni na taistega ali podobnega veleuma naletel še Brodski, sicer bi tudi njegovo *Vodno znamenje* spominjalo bolj na Zbiljsko jezero kot na Benetke.

Lucija Stepančič v kritiki Drugačnih Benetk Predraga Matvejeviča

Meni osebno je edino skepsa vzbujal sam tekst; že od nekdaj se mi zdi, da je Molière pač eden tistih avtorjev, za katere človek ali ima občutek ali pa ne. Sama sem imela z njim vedno težave, saj sem v njegovih komedijah le stežka videla kaj več kot izrazito aktualistične prebliske sicer gotovo genialnega gledališkega praktika. Njegov humor mi je precej tuj in v njem nikakor ne morem najti opornih točk za sodobno relevantno branje. Zato me tudi toliko bolj navdušijo uprizoritve, ki jim to vseeno uspe; zadnja takšna je bila npr. Korunova interpretacija *Tartuffa* v Mestnem gledališču ljubljanskem pred šestimi leti (prav zanima me, kakšna bo celjska premiera!) ali posnetek znamenite predstave z Gerardom Depardieujem kot Tartuffom, ki jo je režiral Jacques Lasalle v Theatre National de Strassbourg pred dvajsetimi leti. Če poskušam obema najti skupni imenovalc, je morda ta, da se režija ni kaj dosti menila za dejstvo, da naj bi šlo za komedijo, ampak je izhajala izključno iz dejansko izrečenih besed ter jasno načrtanih odnosov med liki. Ali se bo publika smejala ali ne, je bilo torej odvisno od tega, katera značajska poteza se posamezniku zdi smešna, ne pa od posrečenosti situacijske komike.

Vesna Jurca Tadel, *Gledališki dnevnik*

Sodobnost

ISSN 0038-0482

9 770038 048008